

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce **V. M.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 22. 3. 2016, č. j. 59 A 4/2015 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Magistrát města Olomouce svým rozhodnutím ze dne 20. 10. 2014, č. j. SMOL/218346/2014/OARMV/DPD/Hon, uložil žalobci pro spáchání přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pokutu ve výši 6.500 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí a povinnost uhradit náklady spojené s projednáním přestupku ve výši 1.000 Kč. Žalobcovo odvolání žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 16. 2. 2015, č. j. KUOK 17412/2015. Žalobce podal ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) žalobu, kterou tento soud usnesením ze dne 22. 3. 2016, č. j. 59 A 4/2015 – 24 (dále jen „napadené usnesení“), odmítl.

Krajský soud rozhodl za následujících skutkových okolností. Žalobce podal dne 25. 3. 2015 prostřednictvím svého advokáta Mgr. Jaroslava Topola žalobu ke krajskému

soudu. K ní přiložil plnou moc, kterou zmocnil jmenovaného zástupce ke svému zastupování. Vzhledem k tomu, že tato plná moc nebyla žalobcem podepsána, vyzval krajský soud v souladu s § 37 odst. 5 soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), žalobce usnesením ze dne 8. 3. 2016, č. j. 59 A 4/2015 – 22, k odstranění nedostatku podmínek řízení ve lhůtě 7 dnů od doručení předmětného usnesení. Současně jej poučil, že v případě, že nebude nedostatek odstraněn, krajský soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítne. Ke dni vydání napadeného usnesení žalobce předmětný nedostatek neodstranil, krajský soud proto rozhodl shora uvedeným způsobem.

Žalobce (dále jen „stěžovatel") podal proti napadenému usnesení kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V ní úvodem uznal své pochybení týkající se doručení plné moci. Vyjádřil však přesvědčení, že nedostatek podmínek řízení byl zhojen před právní mocí usnesení, kterým bylo řízení skončeno. Napadené usnesení tak mělo být podle stěžovatele zrušeno a v řízení mělo být pokračováno. Situaci stěžovatel přirovnal k postupu v případě včasného nezaplacení soudního poplatku, kdy jde rovněž o podmínku řízení. I u soudního poplatku postačí, je-li uhrazen před právní mocí usnesení, kterým se řízení končí, a to dokonce *ex officio* podle § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích"). Plná moc byla krajskému soud doručena dne 23. 3. 2016 e-mailovým podáním bez zaručeného elektronického podpisu, které bylo dne 24. 3. 2016 potvrzeno podáním z datové schránky; na takové podání se, ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s., hledí jako na učiněné ke dni 23. 3. 2016. Současně stěžovatel poukázal na to, že krajskému soudu bylo z úřední činnosti známo, že zástupce stěžovatele je oprávněn jménem stěžovatele jednat, neboť mu byla doručena „*generální plná moc*" v rámci řízení sp. zn. 20 A 28/2014, kterou stěžovatel zmocnil ke všem úkonům advokáta Mgr. Jaroslava Topola. Nebylo tak pravdou, že by krajský soud nemohl postavit najisto oprávnění uvedeného zástupce jednat jménem stěžovatele, neboť plnou mocí disponoval. Stěžovatel proto navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a jemu byla přiznána náhrada nákladů řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu ověřil, že stěžovatel byl vyzván usnesením ze dne 8. 3. 2016, č. j. 59 A 4/2015 – 22, k předložení řádné plné moci k zastupování Mgr. Jaroslavem Topolem, a to ve lhůtě 7 dnů od jeho doručení. Předmětné usnesení bylo tomuto zástupci doručeno dne 9. 3. 2016 do datové schránky. Samotnému stěžovateli bylo doručeno dne 10. 3. 2016 vhozením do poštovní schránky. Lhůta stanovená krajským soudem tedy uplynula dnem 17. 3. 2016. Uvedené usnesení obsahovalo poučení o důsledcích nesplnění výzvy k odstranění nedostatku řádné plné moci. Napadené usnesení, jímž byla žaloba odmítnuta, pak bylo doručeno stěžovateli dne 24. 3. 2016

vhozením do poštovní schránky, jeho zástupci dne 23. 3. 2016 do datové schránky. Žalovanému bylo doručeno do datové schránky dne 8. 4. 2016. V mezidobí zástupce stěžovatele reagoval na výzvu krajského soudu tak, že dne 23. 3. 2016 doručil, prostřednictvím e-mailové adresy X, krajskému soudu plnou moc opatřenou ověřovací doložkou konverze. Toto podání zástupce stěžovatele následně potvrdil zasláním podání stejného obsahu prostřednictvím své datové schránky; doručeno krajskému soudu bylo dne 24. 3. 2016.

Zdejší soud považuje nejprve za nutné vyjasnit otázku podmínek řízení. Byť to soudní řád správní explicitně neuvádí, také soudy rozhodující ve správním soudnictví mají (shodně s obecnými soudy) povinnost přihlížet ke splnění podmínek řízení *ex offo* kdykoliv během řízení, tedy od podání návrhu do rozhodnutí ve věci samé. Vyplývá to z ustanovení § 103 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o. s. ř."), ve spojení s § 64 s. ř. s. V nyní posuzované věci podal žalobu subjekt, který se označuje za stěžovatelova zástupce, tuto skutečnost však doložil pouze nepodepsanou plnou mocí. Pro tento nedostatek jde zjevně o právně neúčinné doložení postavení zástupce v řízení. Mezi podmínky řízení na straně účastníků řízení přitom nepochybně patří právě prokázání plné moci zástupce, který za účastníka činí úkon, tak jako tomu je i v nynější věci.

V uvedené situaci je třeba zodpovědět dvě zásadní otázky. První je (ne)odstranitelnost zmíněného nedostatku podmínky řízení. Zde lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. 2 Cdon 137/96 (dostupný v právním informačním systému ASPI), z něhož plyne, že předložení právně neúčinné plné moci není neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení. Soud je tedy v takovém případě povinen vyzvat účastníka řízení k jeho odstranění, což krajský soud učinil usnesením č. j. 59 A 4/2015 – 22. Usnesení bylo doručeno jak stěžovateli samotnému, tak jeho tvrzenému zástupci. Jestliže účastník navzdory výzvě soudu nedostatek neodstranil, založil tento jeho postup důvod k odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Současně je třeba definovat okamžik, k němuž je nutné naplnění podmínek řízení posuzovat (druhá otázka). Podle § 55 odst. 2 s. ř. s. je soud vázán svým usnesením, jakmile je vyhlásil (při jednání), a pokud je nevyhlásil, jeho doručením. V daném kontextu lze odkázat také na obdobnou úpravu podle občanského soudního řádu. Podle § 170 odst. 1 o. s. ř., je soud „[*v]ázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno.*" V nynějším případě napadené usnesení nebylo vyhlášeno při jednání. Rozhodující procesní okamžik je proto třeba vymezit jinou skutečností, která založila uvedenou závaznost rozhodnutí pro soud, který je vydal. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v projednávané věci představuje takovou skutečnost první doručení napadeného usnesení, a to zástupci stěžovatele, které nastalo dne 23. 3. 2016; tedy od tohoto okamžiku byl krajský soud svým usnesením vázán. Tento závěr je plně v souladu s právními závěry obsaženými v nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 707/04, že „[u]*stanovení § 167 odst. 2 o. s. ř. odkazuje v případě usnesení na přiměřené použití ustanovení o rozsudku, není-li stanoveno jinak. Podle ustanovení § 156 odst. 3 o. s. ř. je soud vázán rozsudkem, jakmile jej vyhlásí. Vzhledem k tomu, že se v tomto případě jedná o usnesení, které nebylo vyhlášeno, připadala do úvahy aplikace ustanovení § 170, věty za středníkem, o. s. ř. Podle znění tohoto ustanovení je soud vázán svým usnesením, pokud nebylo vyhlášeno, okamžikem doručení.*" Uvedené konečně potvrdil ve své judikatuře

rovněž Nejvyšší soud, viz například usnesení ze dne 11. 11. 2001, sp. zn. 21 Cdo 123/2001 (dostupné na www.nsoud.cz), kde zcela v souladu s dikcí citovaného ustanovení uvedl, že „[p]*odle § 170 o. s. ř. je soud vázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno (odstavec 1).*“

Právě k časovému okamžiku doručení usnesení uváděnému zástupci stěžovatele je proto třeba najisto postavit otázku odstranění nedostatku podmínky řízení. Z výše uvedeného je zřejmé, že doplněná plná moc byla krajskému soudu doručena 23. 3. 2016, tedy téhož dne, kdy došlo k doručení rozhodnutí. Zdejší soud však nemůže přehlédnout, že se jednalo o doručení prostřednictvím e-mailové adresy X bez ověřeného elektronického podpisu. Tedy o formu doručení, vyžadující v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. potvrzení písemným podáním shodného obsahu nebo předložením originálu učiněného podání. K takovému potvrzení došlo v nyní posuzovaném případě následujícího dne prostřednictvím datové schránky uvedeného zástupce. Teprve k tomuto datu, tedy 24. 3. 2016, by tak mohl krajský soud s jistotou konstatovat odstranění nedostatku podmínky zastoupení. Pro krajský soud však byl rozhodujícím dnem doručení usnesení zástupci, tedy den 23. 3. 2016, kdy v důsledku zvoleného prostředku doručení nemohl krajský soud odstranění nedostatku s jistotou konstatovat. Jinými slovy, nedostatek podmínek řízení byl odstraněn teprve dne 24. 3. 2016, respektive nebyl odstraněn dne 23. 3. 2016, tedy v den, od kterého byl krajský soud svým rozhodnutím vázán. Následné doručení plné moci dne 24. 3. 2016 prostřednictvím datové schránky zástupce tak již na zákonnosti napadeného usnesení nic změnit nemůže. Tento výsledek samozřejmě nelze vyložit jinak, než jako důsledek zástupcem žalobce zvolené formy komunikace se soudem.

Ke stěžovatelově úvaze o možnosti uplatnění postupu analogického situaci, kdy soudní poplatek je zaplacen po soudem stanovené lhůtě, avšak před právní mocí usnesení, jímž se řízení zastavuje, je třeba konstatovat následující. Postup soudu v případě po lhůtě zaplaceného soudního poplatku má výslovnou oporu v § 9 odst. 7 větě první zákona o soudních poplatcích, dle kterého „[u]*snesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci*“. Jinými slovy, zákonodárce možné opomenutí zaplatit včas soudní poplatek (navzdory výzvě soudu) anticipuje a výslovně poplatníku zákonem poskytuje dodatečnou možnost své pochybení napravit. V případě podmínky zastoupení však obdobné zákonné ustanovení absentuje. Uplatnění postupu navrhovaného stěžovatelem tedy postrádá zákonnou oporu a již z tohoto důvodu se zdejší soud nemůže s analogií naznačenou stěžovatelem ztotožnit. Pro posouzení věci proto byl, jak rozebráno shora, rozhodný okamžik doručení napadeného usnesení zástupci stěžovatele, k němuž rozhodně plná moc doložena nebyla. Tato kasační námitka proto není důvodná.

Stěžovatel dále uplatnil jako námitku tvrzení o existenci „*generální plné moci*“, která obecně zmocňovala Mgr. Jaroslava Topola k jeho zastupování, a která byla krajskému soudu předložena v rámci řízení vedeného pod sp. zn. 20 A 28/2014. Krajský soud tak měl o oprávnění zástupce stěžovatele vědět z úřední činnosti. Nejvyšší správní soud se nemůže ztotožnit ani s touto kasační námitkou. Zástupce stěžovatele sám uvedl, že jím zmiňovaná „*generální plná moc*“ byla krajskému soudu doručena „*v řízení sp. zn. 20A 28/2014*“. Není tedy u krajského soudu vedena ve správním deníku jako plná moc k zastupování ve všech řízeních stěžovatele, nýbrž představuje pouze zmocnění ke všem úkonům v rámci toho

řízení, pro které byla udělena. Krajský soud tedy postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud stěžovatele (a jím označeného zástupce) v jiném řízení vyzval k předložení řádné plné moci. V případě jejího včasného doložení by došlo ke zhojení řečeného nedostatku. Ke stejnému závěru dospěl zdejší soud v rozsudku ze dne 29. 10. 2009, č. j. 2 Afs 86/2009 – 83. Rovněž tato kasační námitka proto není důvodná.

Nejvyšší správní soudu tedy konstatuje, že kasační námitky stěžovatele nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, proto soud nepřiznal náhradu nákladů žádnému z účastnbíků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu